

2. ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ РИНКУ ПЛОДООВОЧЕВОЇ КОНСЕРВАЦІЇ

Т.О. Нагавичко

Національний університет харчових технологій

Ринок товарів швидко змінюється, удосконалюються технології, росте конкуренція, змінюються смаки споживача. Підприємство, прагнучи зберегти та захистити свої конкурентні позиції, повинно вміти не лише закріпитися на ринку і розширити свій вплив на нові ніші без зменшення раніше завойованої частини ринку, а й зацікавити споживача певними новинками. Кожне підприємство, яке займається випуском плодоовочевої консервації, повинно завчасно турбуватися про впровадження нових видів продукції та визначення асортиментного портфелю, адже основною проблемою постає сезонність виробництва. Шлях товару на ринку починається з розробки та впровадження нової ідеї. Значну частину ринку плодоовочевої консервації займає продукція, яку важко виготовити в домашніх умовах – бобові (горох, кукурудза, фасоля), гриби, овочева ікра та інше. Також на ринку присутні консерви з томатів (помідори, соусі, пасти, кетчупи), огірків, перцю, баклажанів та ін. Консервація з плодів та ягід представлена продукцією “солодкої групи” (джеми, компоти, варення).

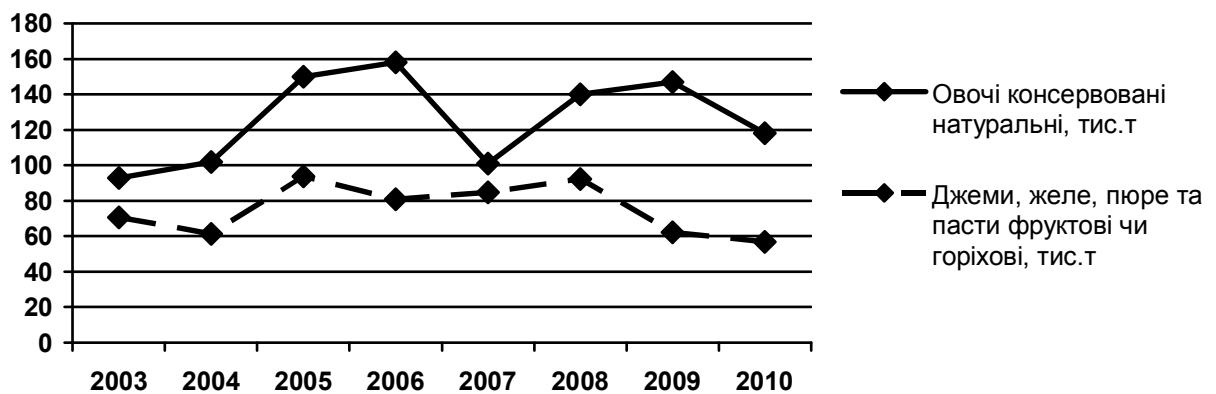

Рис. Динаміка виробництва плодоовочевої консервації[1]

Динаміка виробництва плодоовочевих консервів обумовлюється, насамперед, врожайністю овочів та фруктів, а також попитом населення на консервовану продукцію. В докризовий період виробництво плодоовочевої консервації зросло, це було пов'язано з зростанням попиту зі сторони населення. При цьому найбільші обсяги консервованих овочів було вироблено в 2006 році, оскільки саме тоді був зібраний рекордний врожай. Як результат, в 2007 році значна частина виробників овочів не переробляла, а реалізовувала залишки готової продукції 2006 року, що значно відобразилося на показниках динаміки виробництва. В 2009 році рівень врожайності дозволив наростити обсяги переробки овочів, і за підсумками 2009 року було виготовлено 147 тис. тон консервованих овочів (на 46% більше, ніж у 2007 році). Разом з тим, у 2010 році виробництво фруктових консервів та овочів скоротилося.

Виробництво плодоовочеконсервної продукції за видами за 2007 – 2010 рр., тис. т

Назва показника	Роки				Відношення 2010 р. до 2007 р., %
	2007	2008	2009	2010	
Овочі (крім картоплі) і гриби, заморожені	8,9	16,7	15,9	12,2	137,1
Овочі і гриби, сушені	0,2	0,0	0,0	0,3	150,0
Овочі консервовані натуральні у тому числі	101,5	140,4	147,1	118,5	116,7
томати консервовані, цілі або розрізані на частини	2,8	4,0	4,7	2,3	82,1
пюре томатне неконцентроване	2,8	1,1	6,0	3,6	128,6
пюре томатне концентроване	35,7	48,3	70,6	49,3	138,1
гриби, приготовлені чи консервовані натуральні	0,7	0	0	1,3	185,7
овочі чи суміші овочів, страви овочеві натуральні, заморожені (попередньо законсервовані, приготовлені), інші	2,1	3,7	1,9	5,3	252,3

капуста квашена незаморожена	0,5	0	0	0,9	180,0
горох консервований натуральний незаморожений	15,1	22,8	17,1	15,6	103,3
квасоля луцена консервована натуральна незаморожена	5,6	8,3	5,4	6,4	114,3
кукурудза цукрова консервована натуральна незаморожена	11,5	16,7	14,2	6,3	54,8
овочі та суміші овочеві інші, незаморожені (страви овочеві та грибні, огірки солоні і квашені)	24,5	32,7	25,0	27,3	111,4
Овочі, фрукти, горіхи і гриби, консервовані з додаванням оцту чи оцтової кислоти у тому числі	45,6	60,4	68,6	44,3	97,1
овочі консервовані з додаванням оцту чи оцтової кислоти (огірки, томати)	32,5	47,1	54,0	25,1	77,2
гриби консервовані з додаванням оцту чи оцтової кислоти	3,9	3,3	2,3	2,9	74,4
овочі інші консервовані з додаванням оцту чи оцтової кислоти (патисони, буряк, капуста, цибуля, часник, баклажани)	9,3	10,0	12,3	16,3	175,3
Плоди і горіхи заморожені	5,7	5,5	6,0	7,5	131,6
Джеми, желе фруктові, пюре та пасти фруктові чи горіхові у тому числі	84,7	92,2	62,2	56,9	67,2
Джем, мармелад, пюре, желе, конфітур, повидло, варення, з інших плодів і горіхів (крім цитрусових), піддані тепловій обробці з них	84,7	92,2	62,2	56,9	67,2
джем, конфітур, повидло	19,4	20,1	15,6	17,2	88,7
варення	1,3	1,8	1,8	1,5	115,4
пюре плодоягідне чи горіхове	61,1	62,2	43,7	37,1	60,7
паста плодоягідна чи горіхова	2,4	7,4	0	0	-
Горіхи, арахіс та інше насіння, смажені, солоні чи оброблені іншим способом	14,3	22,6	19,9	18,4	128,7

В кінці 2008 року значно скоротилися обсяги продажів високого та середнього цінового сегменту через спад попиту споживачів. В 2009 році скоротилось споживання готової плодоовочевої консервації за рахунок консервування овочів та фруктів населенням. У 2010 році плодоовочевої консервації було реалізовано на 7734,0 млн. грн., що становить 4,2 % від усіх харчових продуктів та напоїв реалізованих у даному році.

Вітчизняна продукція в середньому на 10% дешевше ніж імпортована, за винятком плодоовочевих, ягідних та грибних консервів, вони, як правило, дорожчі на 15-20%. Головною причиною високих цін на деякі види вітчизняних плодоовочевих консервів є знос потужностей виробництва приблизно на 70%, значні витрати на виробництво консервної продукції, а також на транспортування сировини. За такої ситуації виробники і посередники зацікавлені чим швидше продати продукцію, що тягне за собою зниження цін.[3]

На ціну плодоовочеконсервної продукції впливає також і сезонність характеру збуту – в період виробництва попит на неї достатньо низький, проте з іншого боку, з наближенням зимових свят кількість продукції на ринку зменшується а попит на неї зростає. В конкурентній боротьбі між виробниками особлива увага приділяється упаковці, оскільки згідно з опитуванням населення, значна частина споживачів віддає перевагу скляній тарі, як більш екологічній.[2]

Таким чином, стан ринку плодоовочевої консервації з кожним роком покращується про що свідчать наші дослідження. Українські виробники прагнуть задовольнити потреби не лише вітчизняних споживачів, а й завоювати конкурентні позиції на світовому ринку.

ЛІТЕРАТУРА

1. Державний комітет статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
2. Франчук О.О. Розвиток ринку плодоовочевої консервації в Україні та світі [електронний ресурс]. - Шлях доступу: <http://udau.edu.ua>
3. Фурса О.В. Особливості розвитку і зовнішньоторговельна діяльність підприємств на ринку плодоовочевої консервації [електронний ресурс]. - Шлях доступу: <http://udau.edu.ua>